

Խղախոյն

ՀԱՅԱԹԵՐԹ

Ազգային Բաղաժական և Գրական

10 փութ

Անգլիական լեզուով ևս կ'ընթերցվի

ՏԵՐԵԻ ՏՐՕՐԷՆ
ՅԱԿՈԲ Յ. ՇԵԲԵՐԵԱՆ
ԽՐԵՈՒԴՐԱՏՈՒՆ

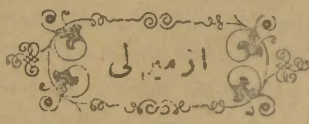
Չուգուր խան, թիւ 54, Իզմիր

IZMIRLI

Journal Armenien

LITTÉRAIRE & POLITIQUE

Bureaux: Tchoucour han, Smyrne.

صاحب و مدیر مسؤول

آغوب شكريان

اداره

ازمیرده چوقورخانہ نو مرقوم ۵۴

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՅ ԿԱԹՈՒԼԻԿ ՏԱԳՆԱԳԸ

Պոլսոյ օրաթերթերը օրին ծանուցին Հայ Կաթոլիկ տաճարային և Գոյունեանի Լեւոնիստները

Առանց մանրամասնութեանց մէջ մանկու, մենք հոս պարզեմք խնդիրը մի քանի բառով: Հայ Կաթոլիկ Սահմանադրութիւնը որ հին Ռէֆորմ օրով պրոքուած, շինուած օրէնք մըն էր, անշուշտ չէր կրնար ներկայ սահմանադրական ռէֆորմին հետ համեմատեալ քաղել: Եւ ալ պատճառաւ է որ Հայ Կաթոլիկ Ազգ. Ժողովին բանխմայ անդամներէն շատեր պէտքը զգացած էին իրենց սահմանադրութեան վերաբերեալ և անոր իրաւասութեանց ընդարձակուելուն

Ահա իսկական ճշմարտութիւնը

Սահմանադրութեան վերաբերեալ Պոլսոյնեանի Կոթմէն չէր գար: Գոյունեանի որոշողական ընտրութիւնը վերջ Պատրիարք ալ ընտրուելու յաւանութիւնը և յոյսը չէր տալեր: չէր ուզեր որ իր Պատրիարք ընտրուելէն առաջ սահմանադրութիւնը վերաբերեալ որովհետեւ ան ժամանակ ստիպուած պիտի ըլլար անոր օրէնքներուն կէտ առ հաւանագիրը

Եւ իսկ, այդ իսկ պատճառաւ չ'է որ Գոյունեանի փոթով իր կանուխէն կոտակելով, Հոգովին «ՈՉ ԿԱՐՆԵՄ» ինչի պատճառով, և Սարգիսին միջոցաւ յայտարարելու թէ՛ Պատրիարք չ'ընտրուիր որ Պատրիարքի ընտրութեան առաջ Հ. Կ. սահմանադրութիւնը վերաբերուի:

Այս մի քանի գլխ. գիծերով խնդիրը բացատրելէ յետոյ, թէ՛ ըստ ամենայն հաւանականութեան Գոյունեան ծրագիր մ'ունէր, որով պիտի կարգադրար Հայ Եկեղեցւոյ տարրը բոլորովին կառնադրուի, անոնց մոտեցնելու ազգային բոլոր զգացում, բոլոր ինքնագիտակցութեան, այսպէս խելի, կորուսել համայնք մը իր մայրաքաղաքին ճոցէն:

Գոյունեան իր ծրագրին մէջ ո'ր աստիճան պիտի օր յաջորդէ, ա'յլ յայտնի է արդէն: Այսօր Կաթոլիկ հաւատարմութեան պատկանող շատ մը հայ ընտանիքներ լեզուին հետ իրենց ազգութիւնը ևս կորսնցուցնու

Իրեն կրնայ իսկապէս թէ՛ Գոյունեանի ձեռնարկողութեամբ պիտի կարենար պահուիլ: . . . Եթէ . . . Թուրքիա սահմանադրութիւնը ընդունած չ'ըլլար, ա'յլ է քայքայեալ ճշմարտութիւնը: Եթէ Թուրքիա սահմանադրութեան երկիր մը չ'ըլլար, եթէ Համիտ վար

չլտրած չ'ըլլար և չարունակէր նախորդ հայտարարած քաղաքականութիւնը, այն ատեն ապահովարար Գոյունեան Պատրիարք ըլլալէ Կատ, Կարտիսի քեղոյրին վրայ ալ կրնար երազել: Սակայն ցորչափ Համիտ ինկաւ, ցորչափ առ յայն Օսմանեան քաղաքացի եղաւ, ցորչափ «միւլէթ, Տէօվլէթ զաւրի» հայը, «էրմէնի զարըն» առ շըմըքը եղաւ, այն ատեն է որ Հայ Կաթոլիկ տարրը խրատեցաւ: Ինքնագիտակցութեան, սահմանային զգացումներու առաջին թափին էր որ, սահմանադրութեան նոր արշաւոյն շողորուն ազդեցութեան տակ, կուգար զորոգեցնել տարիներու տեւողութեան միջոցին անշարժութեան դատապարտուած ազգային զգացումները: Հայ Կաթոլիկ տարրը կղզար թէ՛ ինք Կաթոլիկ ըլլալէ առաջ Հայ մըն էր, ցեղով, ծագումով և պատմութիւնով, և այդ իսկ պատճառաւ չ'է որ, Հ. Կ. Ազգային Ժողովը կուգէր Պատրիարք ընտրելէ առաջ ընդարձակել սահմանադրութեան իրաւասութիւնները և աւելի մեծ զարկ մը տալ ազգային զգացումներու մշակումին:

Այդ ժողովը գիտէր թէ՛ Հասունէ մը վերջ Գոյուն մը կրնար գալ, ինչպէս մենք ունեցանք Օրմանեան մը Աւրգանէ մը յետոյ:

Սակայն խնդիրը յուսացուածին պէս չ'կարգադրուեցաւ, Հոգով իր Պոլսոյ ներկայացուցչին միջոցաւ յայտարարեց թէ՛ Պատրիարքի ընտրութիւնը վերջ միայն կարելի է սահմանադրութիւնը վերաբերել:

Այս բացարձակ վէթօյնի առիթով չենք գիտեր թէ՛ ինչ գիրք պիտի բռնէ. Հ. Կ. երեսփոխանները:

Մինչև հիմա իրենց ջանքերը գնահատելի էին, չ'է մի որ անոնք ծափահարելի պիտի ըլլան եթէ ապագային ալ ասանկ շարունակեն:

Հիմա երկու խօսք ալ մերժենք:

Մեր Հ. Կ. ազգայիններուն ներկայ վերածնունդի շրջանը ջերմապէս գնահատելի է: Մենք պէտք ենք քաղաքի և խրախուսել զանոնք որպէսզի աւելի պինդ փառին, սահմանային, ազգային զգացումներուն:

Կրօնքը խղճի խնդիր է միայն:

Նախ և առաջ հայ ըլլանք, զգացումներով, մտածողութիւնով և մեր վարք ու բարքով:

Ետոյ կարող ենք ըլլալ Լուսաւորչական կամ Կաթոլիկ, այդ միմիայն խղճի խնդիր է:

Հին ռէֆորմի օրով հայութիւնը անիծեալ ազգ մըն էր, հիմա, փառք սահմանադրութեան, այդ պէտքէն ազատած ենք և կրնանք ազատօրէն մեր ազգին բոլոր անարեւելի ընել:

Պէտք է ջանալ որպէսզի մեր Հայ-Կաթոլիկ եղբայրները միշտ իրենց մէջ վառ սրահն աղբ. զգացումները, և երբ այդ հասարակութիւնը տարիներու շրջանին մէջ դարձեալ վերազգիտու Հայ զգացումները, այն օրը մի'թէ

ուրախութեան վարկեան մը չ'պիտի ըլլայ այնպիսի ազգի մը համար, որ տարիներով իր կապակից մասերէն բաժնուած, կը հոնաբար բռնապետութեան ճիրաններուն տակ:

Յ. . .

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ՍԵՐ ԱՐԴԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Այլ ևս քիչ մը վստահօրէն կրնանք ըսել թէ մեր քաղաքականութիւնը որոշ միտում մը կը ցուցնէ պահպանելու համար երկրին արդի անդորրութիւնը:

Մօտաւորապէս պատերազմ մը թէ՛ անխուսափելի կրնար նկատուիլ տակաւին երէկ, բայց վարչապետ Հազարէ փաշայի բռնած դիւանագիտական հնարքները և գրեթէ ամբողջ Եւրոպական միջպետութիւններու, Թուրքիոյ հանդէպ ցուցուցած բարեացակամ վերաբերումը փառաստած կերէին ընդհարումի որեւէ հաւանականութիւնը:

Եւ իրօք ի՞նչ բանի մենք աւելի պէտքը կզգայք, այսօր, եթէ ոչ խաղաղութեան հաշտարար ձիւթեփեմ: Տակաւին մենք վերածնունդի շրջանը չենք ուստացած, ու վերելու տակաւին անիծապարտ սեւ ոյժեր, սեւ ձեռքեր շարժելու վրայ են, կորուցելու մէջ մեր սիւքելի սահմանադրութիւնը:

Ուրեմն քաղաքական այսպիսի կացութեան մը մէջ, երբ մենք են շատ պէտքը ունենք ինքնամիջոցաւ կազմակերպուելու և յառաջագիւղելու, ի՞նչ վստահար հեռեանքներ կրնար ունենալ որեւէ պատեկ տղամ:

Աւելի վերջ, մօտաւոր ապագայի մը մէջ, երբ մենք զգանք զմեզ աւելի պատրաստ, աւելի կազմակերպուած ո'վ կրնայ վստահեցնել թէ մենք պիտի չ'ընենք առաջինը, հնչեցնելու պատերազմի կարմիր շերտը:

Ինչպէս արդէն ըսինք, Եւրոպական դիւանագիտութիւնը շատ փափկամիտութեամբ վարուելու վրայ է մեզի հետ: Թրինտիլը աչքերնուս առջեւն է, Կրետէն ու Բալկանական այլեւն ինչգիտենք: Եւ տակաւին վրայ իր գերազօրութիւնը ու յաջողութիւնը վրայ է, պահպանելու համար ո'վ ա'յլ թիւ քուօն:

Մինչև անգամ վերջերս սպառնացեր էին կ'ըլլին բոլորովին գրաւուելու եթէ երբեք բնակչութիւնը յանդգնէր անստեղծ զրկել Յոյն երեսփոխանական փոքրիկները:

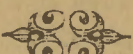
Երեւցածին նայելով Թուրքիոյ մօտեցած անհաստատումն ո'վ ա'յլ երբ ապարդիւն չեն մնացած, և այլ և ս փափաքելի էր որ քանի մը ամիսներէ ի վեր տարւոյ ը քաղաքական աշխարհը զբաղեցնող Կրետական առեղծոստն է գտնէր իր վերջական լուծումը:

ՉԵՐԻՒՆԻ ԹԵՐԹՈՒՆԸ

(3)

ՏԵԿԻՆ ՎԱԹԻԷ

ԵՂԲԱՅՐ ԵՒ ՔՈՅՐ

Ա

Համբերութիւն, համբերութիւն, լինեց պանդոկապետութիւն. գրգռած շեշտով մը, կարծեմ թէ բաւական ռանգաց արդէն այդ համբերութեան: Վեց ամիս է որ Ձեզ կը կերամ եւ կը ճիւղընկալեմ, միայն չորս տուան վարձագինը ստացած չլսել:

Գթութիւն, Տիկին, մի կշտամբէք ըսաւ. Վիքթոր, որ տեսաւ թէ

քանի մը վարձակաւներ իրենց հանած աղմուկէն հետաքրքիր, գրեմք մտիկ կ'ընէին:

— Է՞ն տեսէք, ի՞նչ ըսել կուգէր կշտամբանքով, կարծեմ թէ պահանջածս իմ իրաւունքս է միայն: Եթէ ամբողջ վարձակաւներս քնցի պէս ըլլային . . . Շատունց բանալին դուանակ զրաւ պիտի ըլլայի: Բայց ես բարեւիրտ եմ, հոգար անգամ բարի, ութ օր աչ պիտի սպասեմ: Եւ եթէ միանգեւ այն ատեն չի վճարուիմ, կ'երդնում որ պիտի վճարուիմ քանի մը ցնցոտիներով . . . : Է՞ն հոգ չէ, մեկնեցաւ . . . : Հոգ չէ, նորէն կը տեսնուիմ:

Եւ կինը մեկնեցաւ. միեզին միթմիթալով, մանաւանդ ցայրացած, տեսնելով որ պարտատէրը անյայտացած էր առանց իր խօսքերը մտիկ ընելու:

Երկուստարդ իրօք, չէր սպասած որ պանդոկապետութիւնը չ'արգիւր իր կարմիր կտրած ամօթէն եւ բարկութիւնէն, ան խոյացած էր սանդուղէն վեր, ցոր կը մագլցէր իր սրունքներուն ամբողջ արագութիւնով:

Հինգերորդ յարկաբաժինը հասնելուն, ան բացաւ փոքրիկ դուռ մը, նետուեցաւ սենեակէ մը ներս, ու զգուշապէս ճեղք դուռը եւ բոլորովին ընկնուած, նետուեցաւ փոկէ գէշ անկողնի մը վրայ, որ կը զարդարէր այս մասնաին մէկ անկիւնը. . . : Այս մասնանկ կ'ըսէնք, որովհետեւ իրեն տրուած սենեակ անունը, ամենեւին պիտի չի յարմարէր:

Չորս մերկ պատեր, տարիներէ ի վեր անձեռի մնացած, տախտակամանի տեղ թրծուած աղիւսէ քառաւ

կուսիներ, որոնց կեսը՝ լ յորտուած, պատուհանի տեղ, տանի, քին վրայ նայող շուսանցոյց մը, եւ կարասիի տեղ՝ ա'հ, կան կարասիի տեղ՝ կաղ սեղան մը, վրան կտրուած ի կոնքով եւ ճեղքուած սալորով մ'ը: Երկու կիսամաշ ամբարներ եւ վ տեղէ այն անկողնից որուն վրայ նետուած էր Վիքթոր, Տօպրայ: Ահա այս մ' տղայաբէկին անկարագրականը: Հանդ երեսակալ չիկար, եւ արդէն եթէ ըլլայ ալ ի՞նչ բանի կրնար ծառայել, ե'ք այս դիւրասարտութեան բնակավայրին բնակիչը կախելիք ոչինչ ունէր: Անկիւն մը բացուած պայտասակ մը արդէն մեր խօսքը հաստատելու, կը բաւէր:

(Շարունակելի)

Աստուր ամենը չի բերում մեկտեղ, չի մտնումը առեցնելու թէ միւս կողմէն, հակառակ պարագային՝ նախապահույն թիւով մը Թուրքիան միւս արդէն պատրաստ է սպասարկելու ունէ յարձակումի: Իր անհամապատասխանութիւնը պէտք կ'զգածին պէս ամբաստանած են և ներքնապէս ալ արդէն ինչպէս գիտենք ալ առկա մտաւր գիրք մը պիտի ունենայ, երբ մօտ օրէն իր քաջալի բանակը դրօշի տակ կ'ոչէ վերջնականապէս ոչ-մահմեդական Օսմանցի զինուոր-ներն ալ:

Աստուր նախապատրաստակամ, նախապահ շահոն-միջոցներ են անշուշտ և ինչպէս արդէն վերը ցոյց տուին, մեր անկեղծ փափակն է այս ամբողջ պատրաստութիւնը տեսնել մնացած, լոկ իրը կանխապահ շահութիւններ, և ուրիշ ոչինչ:

ՕՍՄԱՆԸ

ԲԱՅՆԱՍԱԿ

ԱՌ ՊԱՏԿ. ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ի ՔԱՂԱՔԻՍ

Վերջերս՝ մասնաւորներու կողմէ, լրագրերու ու ժողովներու մէջ, մեր քանոնայական դատու թիւն առեցնելու բռնուն ձիւղեր կ'ըլլան:

Իրաւի, թէեւ այդպիսի ինչորաներու մէջ, ո՛չ մտնել, եւ ոչ ալ շուշ կողմէնք, ձեռնադրով բարոյութիւն օտար, եւ միայն ճեղքուէն դիտող. սակայն դէպի մեր Ազգը, մեր եկեղեցին ունեցած սէրը չը թոյլատրեց չուշ, բողոքելու համար միութեան մէջ գործուածներուն, եւ մեր ժողովրդային իրաւունքներուն բռնաբարելուն հանդէպ:

Այսօրուայ օրս, մեր բոլոր պարծանքը՝ մեր Առաքելական Ս. Եկեղեցին եւ իր պաշտօնեաներն են. Բայց դժբաղդաբար անոնք իրենց ազդեցութեամբ կուճացնեն ժողովուրդը, որոնք օրհասօրէ օտարութեան, ժամանակի պահանջման համաձայն առեցի կրթեալ չըջանակներու կը դիմեն:

Ժողովուրդն է որ իր մէջէն արժանաւորը ընտրելով իբր քանոնայ, կրօնական ժողովոյ պիտի ներկայանան: Գայն վաւերացնելու, համար, եւ ոչ թէ այս կամ այն աղային խաթրի համար ընտրուին գաւառներէ վրանստան անարժաններ: Հարկ չի կայ միւս մի թուել զանոնք իրենց գործերով, ամենքս ալ տեղեակ ենք թէ ինչ միջոցներով Զմիւռնիոյ քանոնայից դուրս անցան: Երանի թէ անցնելէն վերջ մարդանային- բխցայի մարդ ըլլային, բայց ուր, ուր պիտի մարդանան ազեւ գիւղերու համար միայն ձեռնադրուած քանոնները: Երեսակայեցէք անգամ մը թէ ընտրուածները ու ընտրելիները յարմար են մեր զարգացեալ քաղաքին: Առաւել ինչո՞ւ արդեօք իրենց եղած քաղաքները տիրակ չընելով կուգան ճոս սչըքաւոյն . . . ունին բարի արժանաւորութեան վիպակներ, ինչ տեսակ քննութեամբ կ'ընդունիր զանոնք . . . :

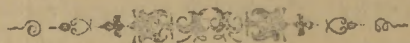
Հոյ չէ, կրնան դեռ, հարիւրաւորներ գալ իզմիր, բայց չէ՛. թող գիտնան թէ անոնք մեզ համար չեն:

Անշուշտ կը նեւեք շարքելի Հայեր, ճշմարտաբաւ հանաքի անճարաստան գրեականքին:

Մնամք ցաւակաք հայ եկեղեցոյ

ՅԻՍՈՒԷ Է ԸՆԿԵՐՐ

Իզմիր 27 Յունի. 1910:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

«ՆԵՐԿԱՐԱՐԸ»

Արուեստասիրաց գործի վրայ է այս շարքաներն անդէն: Ուրախալի պարագայ մը, որուն տեսականութիւնը միշտ անկեղծօրէն պիտի տրոհուի:

տեսնել: Մարտիկանի մէջ տրուած վերջին երկու ներկայացումները այլեւս մեր յուսեալի աչքերուն քիչ մը բաց գոյնով ներկայացնելու սկսած մեր այս համակրելի խումբին ապագայ ձեռնարկները:

Կամաց կամաց Արուեստասիրացը եթէ չենք սխալիր, առանց իր ուղեւորն թերեւս պիտի կոչուի «Ժողովուրդի Բեմը»: Անցեալ կիրակի յորդանաս եւ յուսահանեցուցիչ անձրեւին հակառակ, Թատերասրանը խոնարհ գեղացուցիչ հասարակութիւնը, ատոր կարկառուն ապացոյցը չ'է միթէ:

Խումբին 16 րորդ ներկայացումն էր «Ներկարարը» իրական կեանքէ տրամ, 5 արարուածով, հեղինակութիւն Տ. Փափագեանի: Խաղը՝ ընդհանուր առումով յաջողեցաւ: Հոս, կը ցույց տրուեցաւ րեւել տեղս շատ անդ է առեցի երկարօրէն ծանրանալու ամէն մէկ դերակատարի խաղարկութեան վրայ, միայն ուրախալի էր տեսնել ճոր ամաթեօրուի մը բեմին վրայ, որ գոհացուցիչ ալ է պիւս մը ըլլաւ: Անշուշտ կամաց կամաց ազնիւ օրհորդը պիտի ներքէ իւր վրայէն գաւառացի հարսի մը իր չափուած, քիչ մը երկնոտ շարժումները:

«Ներկարար» ին յաջորդեց խիստ ճիւղաւարժ կատակերգութիւն մը՝ «Եստեմի»-ը: Թէեւ երկրորդ անգամն է որ առիթը կուսենանք, վաշեցնու. ոչս յաջող գովեստին, սակայն ան միշտ Թարմ է մեզի, միշտ քրքշալի, չնորհիւ խաղին առանցքին, Պ. Մուշեղ Իփեքնեանի ճորք կատակերգակի անուրանալի կարողութեան:

Պ. Իփեքնեան պարզապէս հիւսնալի էր գաւառացի խոհարարի իր կեղեւին մէջ եւ մենք մեծապէս պիտի ուրախանայինք եթէ երբեք առեցի յամալի առիթը ունենայինք զինք ծախանարելու:

Ծանուցուածին նայելով մօտ տեսնեն պիտի վայելեանք նաեւ խումբին 17 րորդ ներկայացումն ալ: Անհամբեր կ'սպասենք:

ՌԻՐՈՐԹԸՐ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՓԱՍՏԵՐԸ

ԽԵՂԱԹԻՐՈՂՆԵՐՆ ՌԻ ԶՐՊԱՐՏԵՂՆԵՐԸ

Եթէ քննական ունակի մը ձգենք մեր վերջին մասը տալիներու մամուլին վրայ — քիչ բացատրութեամբ — պիտի տեսնենք թէ ինչեւր ըսեք մտադ գործած չեն ճոն, — ամեն ինչ: Միայն կիրքն է եղեր անոնց ղեկավար սկզբունքը, որո՞ւ պատճառաւ մամուլը դարձեր է անապատ, աղքիւր մը ստուի ու կեղծ լքի, ստորեւութեան ու շահագործման, խեղաթիւրման ու զրպարտութեան, հայնոյանքի ու դաւաճանութեան, որոնք ապագայ հայ մամուլի պատմութեան ամենատես կ'ըլլան:

Մարդիկ, որոնք համագումարները կեղտոտ թուշ-կինակի պէս կը լուխեն ամէն օր, մարդիկ, որոնք կը հաւակնին ամէն բան գիտնալ՝ միւնչդեւ, համբալներ ու խառնակներ են, մարդիկ, որոնք ամբողջ իտեանն ու սրբութիւնն է դրամն ու շահը, սեւ աղապիւրներ հրապարակ կուգան ժողովուրդը դատաւարակելու, գայն ղեկավարելու եւ հասարակական կարծիք ու հոսանք առաջ բերելու անդը մէջ:

Ու այդ հոսանքը, Համալեւոյն սողալու օրերէն վերջ, այժմ ալ առեցի ճաշքայեղօրէն կը շարունակուի: Կարծես եղածը քիչ էր, մեր քաղաքի «Դաշինք» ու Եղիպտոսի «Հուսարեք Երես» դաշնակցած իրար հետ, իրենց «սիրայի գրական գոյգ գոյգ հերոսներով» ուխտած են վերջ տալ այն բոլորին, քանդել, տապալել ինչ որ գուտ հայկական է, ինչ որ հայ ժողովուրդին կը վերաբերի, թող թէ ա՛յն, ամենէն

սկանաւոր Երոպացիները պատմական ճիւղներով հաստատած ըլլան, թող թէ նոյն իսկ արիւնտ տաւերով դրոշմուած ըլլան անոնք եւ՛ ազգային եւ՛ միջազգային պատմութիւններու կ'ընդմէջ:

Մեր նպատակը չէ երբեք «Դաշինք» ի անցեալ օրուայ Միք. Նաթանեանի պատմական փաստերու խեղաթիւրումներն ու զրպարտութիւնները անգամ մ'ալ շուսաբանեք կամ ճշտել, զոր շատ շուս բմբուն է ամէն գիտակից ընթերցող, այլ ճշտել ճոս քանի մը խօսքով՝ իրողութիւն մը, զոր կովկասէն Ամերիկա, Ամերիկասէն Եղիպտոս ու Թուրքիա տարիներով խեղաթիւրելով խեղաթիւրեցին:

Միւսեմս ընդ միշտ պէտք է բմբունել որ Բաբերդի Միքիանց, իր հոմանին Զարուհին եւ իր եղբայրը, դաւաճան ու ռմբագործ Յաքեթը, ոչ միայն յեղափոխական չեն, այլ եւ 1905 Թուականէն, իրենց չարք մը արարքներով ու չարագրական յայտարարութիւններով, ազգադաւաճան ու մատնիչ անուանները դրոշմուեցան անոնց անկոխն: Այդ առթիւ անսկաւոր քանի մը բնորոշիչ ու կուտ, փաստեր, որ անոնք ոչ թէ յեղափոխականներ չէին, այլ մատնիչներ ու դաւաճաններ եւ որոնք տերթորի ենթարկելը ոչ միայն «եղբայրասպանութիւն» չէ, ինչպէս կ'ըսէ «Դաշինքի» Նաթանեանը, այլ եւ իրենց արժանի պատիժը, բայց որ դժբաղդաբար անյաջող է անցեր:

1. Միքիանց այն ետապաշտ նախկին յեղափոխականն էր, որ միակ իր փառքին համար, տուտերով գրգռեց Թուրքիայի զինուորականութիւնը Դաշնակցութեան դէմ, որ քիչ մ'անց սոսկալի եղբայրասպան կոխներով գիրար պիտի չնչէին:

2. Այդ Միքիանցն էր որ Թիֆլիսի մէջ իր եղբոր հետ բռնի մտաւ «Յառաջ» խմբագրաստանը, տիրապետելու հոն եղած չեղաններուն, բայց ճառաններէն քշուեցան:

3. Միքիանցն էր որ «Մշակ» ի Քաջանթար — Առաքելեան եւ Ընկերութեան խրախուսանքով՝ մամուլի մէջ իր բացարձակ մատնութիւններն ըլլաւ, որոնք ապագային փաստ ճառացեցին Բոս կառավարութեան:

4. Այդ Միքիանցն էր որ Դաշնակցութեան 4րդ Ընդհ. Ժողովէն առաջ «Ժամանակաւոր զինուորական խորհուրդ» ի կեղծ կնիքով սկսաւ. թէ՛ կովկասի եւ թէ՛ հիւսիսային կովկասի մէջ ապառնալիքի տակ դրամներ շորթել խեղճ ժողովուրդէն: Ինքն էր որ իրեն դրամ չտուող նոյն իսկ չեղք տարբեր յետոյ բանտերը չեցնել տուաւ:

5. Այդ խաչագող, չանթախթ Միքիանցն էր որ Արմուրի մէջ 8 երիտասարդներ մատնեց ու բնուանել տուաւ, որոնցմէ 4-6 կախուեցան:

6. Այդ դաւաճան Միքիանց եւ իւրայիններն էին որ անխտիր մատարական ու գաղփարական ամբողջ սերունդ մը բանտը չեցնել տուին, Թիւրքական ու Պարսկական սահմանագլխէն ալ ամ միւնչեւ Թոստով, Նոր Նախիջեւան, որոնցմէ շատերուն մեղքը եղած էր Դաշնակցական ըլլալն եւ կամ Միքիանցին դրամ չընտրելն:

7. Առ վերջապէս այդ մատնիչ դաւաճանն է որ առաջին անգամ տերթորով կաղանայէն յետոյ՝ դարձաւ Բոս կառավարութեան գաղտնի ոստիկանութեան սիւներէն մէկը, անիկա ճպտուած կը քաշէ միւնչեւ այսօր գաղտնի ոստիկանութեան հետ ու հրովաններ կ'արձակէ աջ էր ձախ ձեռքակալութիւններ ընելու, եւ այսօր կովկասեան բանտերը չեցուն են ամենք բանտարկեալներով, որոնք գոնեւ են Միքիանցին եւ իւրայիններուն:

Եւ բաւական չէր այդ բոլորը, անցեալ Յուլիանէն սկսած, երկուքը, Միքիանցի հոմանին եւ ռմբագործ Յաքեթը, ուր կը դնեն Տահկաստան հոս ալ սկսելու իրենց սիրագործութիւնները, ով գիտէ ինչ ձեռքերով խրախուսուած ու քաջալերուած . . . բայի յեղափոխութեան Նեմիզիդայի գնդակը անոր երէմ տեղէն կը ծակէ Բաբերդի մէջ. սակայն ի գուպ դաւաճան կը շարունակուի Թիֆլիսէն պէս մի անգամ:

[*] Բոս խնդիրը պարզելու համար անհրաժեշտ էր բերելու մը հրատարակել:

ն գործիչի, մամուլի հօգիս ներկայացուցիչի վրայ
կը բարձրացնէ, ու մուրհին մէջ կը յաջողցնէ
նմանքը:

Միայն իսպառու, շանթաւիք, մասնաւոր, դա-
նան ու ռեպորտաժ մարդիկ սպաննելը «Դաշինք»-ի
Մարտական գրողը կ'անուանէ «Բնականապա-
րկութիւն», «Եղբայրսպանութիւն», որոնցմէնէն
պարզագոյն յեղափոխական պատմութեան մէջ
տառադրեալ են, եւ որոնք արժանացել են միմիայն
երբորի:

Կը տեսնէք քննարկող, թէ միեւնոյն ուր են գը-
ղեր մեր բարբերը: Սակայն միշտ եւրոպայի
արունակներն այս գիտակից դաւաճաններն ու այդ
նախապաշարներ, գաւեր, խնդրաբերութիւններ հիւրա-
պարտ թերթերը: Հետեւ չէ, կը կարծենք, այն օրը,
որ ժողովրդական արդար գայրոյթը կուգայ իր
բնական պատիժը տալու, այդպիսիներուն:

Իր. Բիր Տ. - Ն.

ՍԻՐԵԼԻ ՓԻՐԱՆԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

ՇԱԲՈՒԱՆ ԱՆՏՔԵՐ

ՂԱՐԻՊԻՆ ՍԱՀԸ — ԱՆԱՍՏ ՔԱՀԱՆԱՆ

—

Իրենցմէ ամենափոքրին թեւերունմէջ, անցած ուրբաթ
սուտու, հոս մեր գիտութեան յարկին տակ, գաւա-
րի շուշան մընալ թոշնեցաւ, հետի ծաղկան գորգու-
նաւը ու խնամքներէ, չորս պատերու ամենի լուսնի
մէջ, միայն երբեմն երբեմն չորհարի օրիորդի մը այցե-
տովը կը գտար թանաք կենսատու ըլլալու աստիճան:
Պանդուխտին չորհարուած կիսնքովը ապրած, ինքզին-
քին գիւրջ չինած, հազիւ թէ ապրիլ պիտի ուզէր, ան-
հատողը հիւանդութեան թունաւոր միջոցով մը, կը տա-
պալէ մարդկային հակա ուժ մը:

Երբ մէկը տակաւին չապրած իր միտքով կ'իմանայ-
նալ կ'ընտրէ երեւակայն աւ չեմ կրնար ըմբռնել թէ, ինչ-
պէս այդ օրերը կը արօթէ և ինչ երազներով գոնէ ապ-
րիկ կը ցանկայ: Չորս երկար տարիներ շարունակ այդ
խառնուր մտքով ապրել՝ ապրիլ թէ երկուստեք մահ-
ուան մը նախատեսակը կը տեսնէ զգացումով, չամենա
անտանկի կ'իմանքն է ըստ իմ և այս ծանր բուր երբեմն
երբտառանման, պահ մը հոս պահ մը հոն և ուրիշ տիպի
ալ, հոս մեր մէջ, կրկն յանձն առաւ Կիւրքիսի փերտեանը
որուն մահը կողքինքն այսօր և այս յիշատակի մէկ երկու
տղերը ինչ պիտի արժէն պիտի մօտէն ճանցողներուն
որ իր սիրելիներուն համար զի ցաւը անգարմանն-
է:

Պատենցիներ ունեցող, արդեօք, կը հաւատամ թէ ու-
նա ինքի տնայէ կուգայ թէ՛ ինքն երկուստեք պի-
մանէր իրարարարութիւնը շարունակ չորս տարի՝ մա-
կերպեր սեւեռութեան ունեցաւ չի՞ կրնար չի հա-
ւալ թէ՛ չի տրանջում: «Երանի թէ յանուած օրէն
իսկ» արտառնելու ունեցաւ ապահովարար և արտառնել-
ունելու շտ յանդիման են մտալու ու ամենաքիմ ժա-
ր: Օ՛հ, ինչ գաւառ են այս ժամերը՝ ինքն ալ ժամերը օրե-
ւա և տարիներու փոխութիւն չորս տարի շարունակ փոքր-
նի՞ք քանի՞ սիրելիներ իր կրկն արտառնանքն ունե-
ւա արդեօք, ասկայն Դուրեանի նման վերջին բողբոյն-
նի միայն քայլը փնտրած քայլ քայլ ըստ հոգին
ուսման է:

Կէս գիշերը անցած մտք չորս կողմը իտալա և մի-
նոլորտն ու սենեակը, ասկայն փոքրիկ իր թեւերուն
մէջ, իր կողքին վրայ տաւ եղբորը պաղ մարմինը, ար-
ցունքներով մէջ, ուր ու կոծկուտ տալու արտառնութեան մը տակ
կը նշմարէ Սիւրբոյն լոյսը և լուսը քանի կը մօտենայ
քնքսն կը դառնան իր տալու արտառնութիւնները զի՛ պիտի
տաճուի սիրելի մը, զի՛ պիտի իր ձեռքը ամանցին իր
զարկով՝ օտար հարկերի հոգին տարեր հոգի մը պիտի
յանձնէ իր անգուգական եղբայրը:

Ժամանակը մօտիկցած է պէտք էր համակերպել տղա-
րութեան: Պէտքերը լրացած, ակը տէր պապան իր պաշ-
տօնը կատարած, երբ վշտահար պատանին մը հազիւ 18
տարեկան, տէրտէր պապային իր չունեցած փոքրիկ
վճարում մը կընէ ձեռքի համբոյրով մը, անա աներե-
տութեան սկիզբը հոսէ կոխի և քահանան՝ որ այդ մի-
ջոցին հոգին պահպանը կը ներկայանար, կ'ընայ՝ կը
ցածնայ կըլլայ անպիտան ծառայ մը, ըսելու կը յանգնի
այդ մարմնով յոգնածին թէ. «Գոնէ կէս մէկու տայիք»:
Կալածականը կ'ըլլայ պատանին մօտիկը գտնուող պա-
պայ օրիորդը և չի լսելու զարմելով, կ'ուզուին զէպի
գիրք մատնուուն հոգին յանձնելու մէկը պատանին հա-
մար իր անգուգական եղբայրը, քահանային համար իր
անկուտի և կամ քիչ վճարող յանախորդին մալը: Մեր

կղերականներուն մեծ մասը այս հոգին կը կրեն գործա-
գարար և մասնաւորաբար շատ ցաւալի է . . . Իգմիրի
քահանայութիւնը իր մէջը տար նմաններ քիչ չէ որ ու-
նի եկեղեցին իրենց արհեստը ըրած և ժողովարարը ի-
րենց յանախորդները նկատած:

ԱՍԵՂ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

«ԼՈՒԱՐԵՐ-ԱՐԵ» Ե «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»

Երկու քն ալ իրարու սիրելի աղբարիներ . . .
Առաջինը ու յարմարաբար լուրերու ընդունարանը: Եկ-
րորդը ամենը հանգստարանը: Առաջինը կ'երկնէ, երկրոր-
դը կը կրկնէ, առաջինը կը մտածէ, երկրորդը կը գործադ-
րէ, առաջինը կը հայտնէ, երկրորդը գտնի կը տարածէ:
Ահա բարեկամական այն կապը որով լծողութեան են
այս երկու . . . Հնաշխարհիկ Բերթերը, Չէ մի որ ար-
դէն «Լուսաբեր, Արե»-ի վահան Մալեգեան և Միք. Կիւր-
ճեանը, իսկ «Հայրենիք»-ի վահան Թէքեան և Երուսաղ
Օտեանը կազմած են զլիք մը, իր տեսակին միակը ըլլալ-
ու պարմանա . . .

Չարմանալի չէ ուրեմն որ այս երկու թերթերը այն
քան սերտօրէն կապուած են իրարու, իսկ մէկուն խոս-
ած սուտը միւսին կողմէ հաստատուողու աստիճան: . . .
Արդեօք պատահալ «Բարեկամ»-ը «Լուսաբեր Արե»-ը,
իր վերջին թիւերուն միայն մէջ Իգմիրէն փոքրիկ լուր մը
տպած էր: Այդ յերիւրածոյ և ստապաւոր լուրին համե-
մատ, հրապարակի վրայ ծանօթ հայ Յեղ. Կուսակցութիւն-
ներէն մին իր երկու անդամներուն միջոցաւ, բանի կերպ-
ով և պաշտօնապէս գրած պահանջած ըլլալ Իգմիրցի
ծանօթ և օրատուաւոր հայ վաճառականէ մը . . .

Ահա այն լուրը զոր կուտայ «Լուսաբեր-Արե»:
Մեր Իգմիրցի ըլլալով իսկ հանդիմ. ինքզինը այնքան
բացայայտօրէն իւրացած չէինք: Արդեօք գիտէիք արդէն
թէ՛ մէկ քանի շարագործներ, ինչպէս սովոր են միշտ ընել
այսպիսի քէստաւ առններ, գիտած են յիշալ պատ-
ուաւոր վաճառականին և գրած պահանջած են:

Ահաւասիկ մեր իմացածը, գիտցածը, լուսը, և հաւա-
տացածը: Իսկ թէ՛ այդ գրածը ուղղող Յեղ. Կուսակցու-
թիւն մըն է եղեր, այդ մասին ճիշտը ըսելու համար «Լու-
սաբեր-Արե»-ին լրատուին չափ չ'ըլլալ և չ'գտնուե-
ցանք:

Ճիշտը եւ կը գարմանամ յիշալ թերթին Իգմիրի պօշ-
քափա թղթակիցին վրայ, որովհետեւ այդ պարմը կամ
լու ևս այդ բարեկամիկը Իգմիրի մէջ կատարուած բոլոր
զէպքերուն մէջ չեղ. Կուսակցութեանց մասը տեսնել կը
կարծէ. . .

Հաւատացէք թէ՛ գիտատեղի քաջութիւն մըն է այս-
պիսի կերպի սուտ մը գլորտելը: Եւ նոյնքան ծափահա-
րելի յանդիմանութիւն մըն է զայն տպելը:

Իսկ «Լուսաբեր-Արե»-ն համար արժանապատուութիւն
և կամ ուրիշ զգացումներ ինչ հոգ, ցուցուր անոր յիշա-
փոխականները վարկարեկելու դարձ մը, ցուցուր անոր
այս ինչ կամ այն ինչ Կուսակցութիւնը գրադարանու
պարագայ մը և նա արդէն չորս ոտքով կը վազէ. . .

Յիշալ վաճառականին պարագան մէջ տեղի է: Անորով
Իգմիրցին գիտէ թէ՛ ո՛չ մէկ յեղափոխական կուսակցու-
թիւն բանի գրած պահանջած է անկէ, այս օրերու, նոյն-
պէս գիտէ թէ՛ այդ պահանջողները պարզապէս հայ գրա-
մաշտղը գողեր էին և ո՛չ այլ ինչ. . .

Ինչ հարկ ուրեմն նորէն կուսակցութիւն մը խառնել
և չինծու լուրեր յերիւրել, ամօթ և նախապիք հայ ըլ-
րագրութեան որ ձեզի պէս. . . վաճառարարներ ունի:

Իսկ ինչ օգուտ. . . Չայն բարբարոյ լանդ փոխի. . .
Չմանալ տեղեցի թէ՛ Շահապարի «Հայրենիք»-ը իր
ծանօթ իշխիւարութեամբ, փութացած էր անորով պէս
արտատպել «Լուսաբեր, Արե»-ի, իր սիրական աղբարիքին,
վերոյիշեալ յերիւրածոյ լուրը. . .

ԿՐԻՉԵԹ

ՄԻՍՈՍԻ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԵՆ

Օ՛հ օ՛հ մենք խօսք չենք վերցնէր: Ամէն մե-
կերնիս մէջմէկ անգամ . . . Գլուխ գրեցոց մըն է,
պզտիկ . . . Մեծութիւն մըն է: Մենք աչքբաց ենք
վարպետ ենք, շունչանորդի ենք, սաակ ենք նաակ
ենք, եւ դեռ, չգիտեմ ինչ ենք:

Ճիշտը կը գարմանամ թէ, մենք պաւսիք հացի
պէս այս ամէն ամականները ամէն օր մեր բերնին
մէջ ծամմմէնք եւք, ինչո՞ւ, արդեօք կ'ըլլենք կը
բարկանանք, կը փրկիք ենք, կը կատարենք եւք մեզի
չունն թէ . . . Տիրացու, ենք:

Կերելի թէ տիրացուութիւնը այս դադուս միւս
արհեստներուն պէս գործածուող դրամէն չէ . . .
Եկու, տես որ կուցելի չէ մերմովիմ՝ սեւ, քան
կամ գեղեցիկին՝ ագեղ, աչքպէս այ կարելի չէ մեզի
հակառակ քրած հաշարութեկ վարպետութիւններ-
նուս քան թէ տիրացու չենք:

Այս ամէն ոչ-անուշ մտածումները այսօր Ջորէն
առտուն կանուխ անօթի փորով կտրկուրում ու-
նենայու. երբ կը յիշեմ երկուշաբթի օրուն Յոյն
Մեարագիսին յուզարկարութիւնը:

Թափաբին մէջ հայերը շատ պատուաւոր դիրք
մը գրաւած էին: Հո՞ն կար Եպիսկոպոս մի,
վարպետ մի եւ տէրպալաներու, անհատում մ
կարգ մը: Ու ամուշ ամուշ կ'երգէին. կ'երգէր
Թաղականը քաջ՝ իւր բնկերաներով. . .

Ուրիշ. . . Ուրիշ դեռ ի՞նչ կուցէիք որ քչաւ
մենք մեր տիրացուութիւնը հոն աչքուցուցած էինք:
հոգ չէ թէ միւս կողմէն են մեծ պակասը կընէինք
քանի մը մարդականներ դրկելու վարժապետով մը:

Յոյն, Թուրք եւ Հրեայ դպրոցականներուն մէջ
գոնէ մենք ալ չի ցուցնէինք մեր գիշերօթիկներուն
սըրմալը իւր իւր օրման երբ:

Ենդարենք Ազգ. վարժարաններու, Տեսութիւնը
մուցած էր քաջաբաւարարուն այս կեօղ յիշել, հա-
պա ուրեմն ինչո՞ւ չի չիեցուց խնդրը ուսումնա-
կան խոյնիւղի սիւ իմ տակ իր այն անգամը որ կը
հետեւէր Թափաբին. . .

Ինչ կ'ըլլայ եղեր պիտի չաէք: Մենք գացինք
չերգէիք մի կը քաւէ:
Տիրացու, ենք վեսակամ

Անքերմիկ չու. . .
Նոր հիւանդութիւն մըն ալ եղեր է մէշտեղ: Ին-
դրեմ չի վախճար:

Այս հիւանդութեան ամուսն ոչ թիֆ է, ոչ մենկն
ծիլ, ոչ բուսմիս է եւ ոչ սաթլընում, ոչ Էմիլիենցա
է եւ ոչ սոցիալիզմ, ոչ քշուի է եւ ոչ պնդութիւն, ոչ
այս է եւ ոչ այն, այլ հիւանդութիւն մըն է որ
առաջին անգամ մեր կը ծնէ իգմիրի մէջ, եւ մը-
կրաւում չէ տակաւին:

Բուսական աման մուսեյէ վերջ, ամա այսօր պա-
տիս ունիմ ծանուց անգու, շարդայ հասարակութեան
թէ, եւ ինքնակոչ կնքանայր քչալակ, նորածնին
անուսն կը դնէ:

ՊԱՆԹՈՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Չարմանալի ոչինչ կայ կարծեմ, քանի որ կը-
նաք գուր ալ աչքերովնիկ տեսնէ այս երեւոյթը:
Հայնպէս եւ կամ պէտքովս թան անցած ասան-
նիկ վերէն կնկան բարակ անցներ կը լսէք, կը
կարծէք, կը կարծէք թէ երկինք պարտուելով
Աստուած է խօսուց, վեր մը նայիք, եւ ինչ կու-
գէիք տեսնէ:

Սիրուն հայուսի մը միշտ, մէջքը կախում պաշ-
քուն մը, տաք խօսակցութեան մէջ է քրիկ կամ դի-
մացի պաշքունէն նոյնպէս կախուողին մէկուն հետ:
Մէջ մը մէկ պաշքուն կը նայիք, մէջ մըն ալ միւ-
սը ու. . . ինքն իրաւունք տալով կ'ընթաց գործերուն:

ԸՆԴՈՐ ՄԻՍՈՍ

ՀԵՌԱԿԻՐ

18 փետ.

Կ. Պոլիս — Մեծ Եպարքոսը կուսակցութիւն ամենա-
յարմար միջոցները, բոլորու համար օտար թղթա-
տունները:

Յանկան պարտիաբարանի, Սինդի Մեարքօրիի-
ներու անհամաձայնութեան տագնապը կը շարունակուի
Կ. Պոլիս — Մեծ Բեղարպուրիէն կը հեռագրեն թէ
ժողովներէ հիւանդութիւնը խիստ ծանր վիճակի մէջ է:
Հոս — Սպորիւ համրի մասին խանդավառ շօթ-
ազանցած է խնդրութեան կատարութիւններ ցոյց կուտայ
փոքրած է վերջ տալ կենդանի թաղիներով մը: Իր
ընթաց գտնուող սպասարարները արդիւն ըլլալուն
խանձ և բացուցած է անոնցմէ միայն մասը:

Հոս — Բարիքը կը հեռագրուի թէ՛ Մեծ գետի շրջա-
կայ բոլոր թաղերը մեծ զարհուրանքի մէջ են: Գետը
հեռագրած կը յորդի, և նոր ողորդներէ կը վախցուի:

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՑՈՒՆ ԼՈՐԱԶԵՒ ՀՈՒՆՈՑԻ

ԽՈՐԵՆ ՌՈՒՄԵԱՆ

Կը փութամ յայտնել արդոյ յանախորդացս քէ վանաւատանս մէջ ունիմ պատրաստ ամեն տեսակ տոկուն ու ընտիր արական եւ իգական հովանոցներ, պատի եւ գրպանի ժամացոյցներ, ջութաներ, (սակի, արծաթ), սեւ եւ նիւթէ տեսակարար) ակնոցներ, դպրոցական պայուսակներ, զանազան մետոյ պատուներ (կաշի, քէթէն եւ մուշամպա) նորաձեւ մեծ ու փոքր Սակաւներ, Գաւազաններ:

Վանաւատանս վրայ զաղափար մը կազմելու համար քաւէ մի անգամ այցելել եւ տեղեկանալ քէ տեսակներուն ընտիրութեան եւ քէ գիններու ամանութեան մասին:

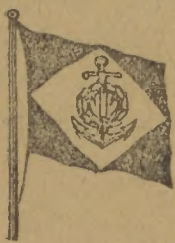
ԽՈՐԵՆ ՌՈՒՄԵԱՆ

ԴԻՄԵՏԻՐ

Այ-Երեկ փողոց Փէշքեմաշքեյարի անկիւննի վանաւատանս Եւ. 86 եւ 88. Կը ծախուի քէ մեծաքանակ եւ քէ փոքրաքանակ:

Անմըցելի գիններով

ԱՄԷՆ ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ ԲԱՅԱՌԻԿ ԶԵՂԶ

Ս. ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. ԻԶՄԻՐ

Քարափ, Մարտի օրէի անցքին մէջ

ԱԼԵԿՍԱՆԴՐՈՍ

Սարափիյէ փողոց Վիքեյա Սանանիա

Ամեն տեղի համար սոմաւանէ, մասնաւորաբար Ամերիկայի համար խիստ ածան գիններով կը տրուին: Ապահով եւ արագ փոխադրելու պայմանաւ, Պոլսոյ եւ Եգիպտոսի համար ծրարներ եւ աւանդներ կը նպաստուին:

Յանձնարարութիւն ամեն տեսակ ապրանքային ծախքերը համար մարտի եւ հանգստաւետ հաւաններ վստահելի եւ կրթնայ ճարտարներու ինժեցար:

ԵԿԵՆՈՒՄ ԻԶՄԻՐԷ

Եգիպտոս— 15 օրը անգամ մը Ռուսականով: Պոլսոյ— ամեն Շաբաթ օրեր խոխուսանով: Մերսին— 15 օրը անգամ մը Ռուսականով:

ՀԱՆԴԵՍ ԱՍՍՕՐԵԱՅ

Քարոյական, Ռուսական Արուեստագիտական 24րդ տարի
Տարեկան 15. ֆր. — Վեցամսեայ 8 ֆր.
Կապէ՝ Զմիւռնիոյ Միջինարեան վանատունը

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Գլխական, Հասարակական եւ Քաղաքական ՀԱՐԱԹԱՔԵՐԹ
11 րդ տարի
Տարեկան 10 ֆր. — Վեցամսեայ 6 ֆր.
Հասցէ՝ ՀԱՅՐԵՆԻՔ ԲՐԷՍ
Նոր Սթրիթ Պոսթօն (Ամերիկա)

ՀԱՅՍ ՏԵՐԱԻ

ՀԱՅԱՆ ՆԱԹԱԼԻ Ի

«ՕՐԵՆՔԻ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԶՈՂԵՐԷՆ»

Երէք տարիէ որ Երզնկայէն հոս եկաւ բարեպաշտ ազգայինի մը քով կաշխատէի, այսօր գործէ դադարած ըլլալուս, կուգեմ նորէն պատուարող ու շարեպաշտ ազգայինի մը քով աշխատել, ամեն ծաւալութեան պատրաստ եմ, քէ տան եւ քէ չունակի Տարիքս 19: Հմայեակ Տ. Երջնկայէն

«ԻԶՄԻՐԷ» Ի ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄԸ

Յերթիւ ազդարարութեանց գործակալութեան միակ նպատակն է, միշտ օգտակար հանդիսանալ հասարակութեան, հայթայթելով իւրաքանչիւրի ճաշակի համեմատ պաշտօնեայ եւ գործ, Դրամատերու շահաւոր կաշուածներ, կաշուածատերերու դրամ՝ եւլլան:

Անոնք որոնք իրենց գրաւմանց պատճառաւ չեն կրնար խմբագրատուն այցելել, Թող հանին երկաւորով մը մեզ իմացնել իրենց ո՛րեւ գործին կատարման հոյ:

Փափագողք կրնան դիմել խմբագրատուն. կեսօրէն մինչեւ ժամը 2

ԿԱՐԵՒՈՐ

Դաշնակի ուսուցիչ մը կը փճ ոռուի:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՅԻ

Կը փնտռուի. 350 ոսկի արծողութեամբ տուն մը Հայնոցի եւ կամ Զայ Թաղերու մէջ: Թիւ. 3

Փոքր դրամագլխի սէրեր կը փնտռուին, խիստ շահաւետ գործի մասին ընկերութիւն կազմելու: Թիւ. 5

Վարձու սենեակներ կը փնտռուին կահաւորութեամբ կամ ոչ: Թիւ. 9

Խիստ արեւոր հաստատութեան մէջ ամեն կողմէ ներկայացուցիչներ կը փնտռուին: Թիւ. 7

Սթոք ապրանքներ ծախելու կամ գնելու ամեն դիրքութիւններ ու յանախորդներ ունինք: Թիւ. 8

Հարուստ տունն մը սպասուհի կուգուի 10--15 տարեկան Թիւ. 9

Կը փնտռուի հարուստ տունն մը փոքրիկ սպասուհի մը (տաւա) զոնացուցիչ գնով: Թիւ. 34

Կը փնտռուի տարիքոտ կին մը տան մէջ գործեր կատարելու: Թիւ. 35

Դրամատեր մը 800) շահ քէր. կաշուածներ կը փնտռուին: Վանաւոր մը կանխիկ: Թիւ. 39

Գործ մը կայ—50 ոսկի ունեւորք պիտի կրնայ ամսական կանոնաւոր կերպով առնուազն 4 ոսկի շահիլ, քիչ մը դեղագործութիւնն հասկնայ պէտք է:

ՊԱՇՏՈՆ ՈՒԶՈՂՆԵՐ

Տանկերէն գրագրութեան համար երիտասարդ մը, պաշտօն կը փնտռուի: Թիւ. 42

Սպիտակեղէններ շուացող կին մը, եւ խիստ համեղ կերակուրներ եփող այլի մը տուններու մէջ աշխատութեան գործ կուգեն Թիւ. 4

ԶԱՆԱԶԱՆ

Տուն ծախելու կամ գնելու համար, բոլոր պաշտօնական գործողութիւնները կէտ առ կէտ կատարելու դիրքութիւններն ունինք դիրքամատչելի գնով:

Դրամատեր, ուշադրութիւն առիթէն օգտուեցէք:

Մախու. 5 քօքարեայ. Արապկերէ, 1000 արտաւար ագարակ մը, հարուստ ձիթենիի պուղատու, ծառերով եւ 45 արտաւար այգիով: Որուն հիւղակը դեռ նոր շինուած է չքեղօրէն:

Հմիւռնիոյ ամբողջ Թաղերու մէջ դիրքամատչելի գնով վարձու տուններ եւ սենեակներ կը գտնուին մեր տրամադրութեան տակ: Թիւ. 12

Հանքային մետաղներու խիստ հետաքրքիր եմ: Թիւ. 14

Ամեն տեսակ մեքենաներու յանձնարարութիւններ կատարուին: Թիւ. 15

ՅՈՎԱԼԷՔ ԷԼԱԿԵՕԶԵԱՆ

Մասնաճիւղ Ռեմիի, Բօսթայի եւ ամեն տեսակ դրոշմաթուղթերու

Բէշթիմալիյար պաշի, Իզմիր

Կը ծախուին նաեւ Մ. «Սանայի» վիճակաւորութեան տոմսակներ:

Յովսէփ Է. Էլակեօգեան. ընկերութիւն մը կազմած է ամիսը 5 դրուց (20 մեթալիք) տալով մինչեւ ամսագլուխ, տէր ըլլալու Բրեսի Ծոմսիէ Էթիւսիէի եւ Ռուսիէի Շմէնոֆերի վիճակահանութեան տոմսակներու:

Ո՛վ որ կը փափաքի պէտք է դիմէ նոյնին եւ բացատրութիւն ստանայ:

Արտօնատեր ՅԱԿՈՐ ՇԷՔԷՐԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ՕՍՄԱՆԻԷ

Կը ծախուի ածան գնով, Հայերէն Յունարէն եւ Եւրոպական լեզուներ գրող մեքենայ մը:

Ո՛րեւ պաշտօնագրութեան արժանագրութեան առաջ ինչացիւթիւն է զայ խորհրդակցիլ մեզ հետ, որմէ ո՛չ ի սկիւնկալութիւն կապաւենք:

Կուգէք ներդրութիւնը յանձն շահնել չենքերու, նորոգութեան կամ վերաշինութեան համար, պէշեմիլի գործողութիւնները կատարելու, դիմեցէք խմբագրութեան:

Դրամի պէտք ունեցողներուն աչքը չոյս. կատարական օրիւրաց համաձայն եւ (պի վեֆայի) դրութեամբ փափագողներուն դրամ կրնանք տալ:

4000 ոսկինոց ֆերհանէ մը կը ծախուի, կեդրոն տեղ. Շենքը կը նայի երեք շուկայի վրայ: Թիւ. 19

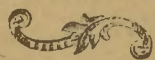
Մեծ դիրքութիւն Դերմակութիւններուն եւ Դերմակներուն:

Ստեղծելու, ժուռնալներու ամեն տեսակները աշխարհիս ամեն կողմէ բերել կուտանք, միշտ նոր, օրը օրին. բնացայէն շատ աւելի ածան, ապրանքներ կառնենք առանց կանխավճարի, անգամ մը փորձելով պիտի համոզուիք:

Ստակ եւ դիրք շահելու խիստ յարմար առիթ մը:

Մեր ազգայիններէն մին իր երկիրը վերադառնալու պատճառաւ պիտի ծախէ իր պատմահանէլի եւ Հռիփսիմեանց վարժարանի փողոցներու վրայ նայող, Հայ երիտասարդութեան խիստ ծանօթ արմարանք իր բոլոր կանխարաններով:

Շատ աւելի ածան պիտի տայ անոր որ կը յուսայ գուցէն տայ իր մշտնջենական բացմաթիւ յանախորդները որոնցմէ շահած պիտի մեկնի: Թիւ. 33

Յարգոյ բոլոր յանախորդներուն, նոր ու մաքուր հագուելիք փափագելուս, մասնաւորապէս նոր մասնաճիւղ մը բացած եմ, իրենց հագուստները առնուազն 15 օրը անգամ մը մաքրելու արդուկելու եւ իրենց ստաները յանձնելու համար բոլորովին ձրի:

ԴԵՐԶԱԿ. Ս. ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Ճրանկաց Թաղ. Րիւ տը Բօց, Թիւ. 14

Եթէ կարի մեքենաներնեղ գոն չէք, եւ կուգէք զայն ծախել, պատրաստ եմք բուն գինէն քիչ գեղջով գնել: Ունինք մեքենաներ աշ ուրնց համար կ'երաշխաւորենք մէկ տարի:

Կը նորոգենք ու կը մաքրենք առանց վարձի: Ստակի պէտք ունեցողներուն մեքենաները գրաւի ալ կը նորոգուին:

ՄԱՐԿԵՐԵՍ ԳԷՈՐԳ